

SLOVENSKI

UČITELJ.

Glasilo „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Izhaja 5. in 20. vsakega meseca na celi
poli in velja za celo leto 3 gld., za pol
leta 1 gld. 60 kr.

Za oznanila se plačuje od navadne ver-
stice, če se natisne enkrat, 10 kr., dvakrat
14 kr., trikrat 18 kr.

Dopise sprejema odbor „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Štev. 7.

V Mariboru 5. aprila 1876.

Letnik IV.

Učitelj — odgojitelj.

(Spisal Antonij Leban-Mozirski.)

„Lang ist der Weg durch Vorschriften,
Kurz aber und wirksam durch Beispiele.“
Seneca.

Ako hoče šola biti odgojevalnica in izobraževalnica, mora pred vsem učitelj sam biti učencem v vseh čednostih pravi izgled. — Človek več verjame lastnemu očesu, nego ušesu, to je povsod prizvana istina. — Učitelj mora tedaj to biti, kar bode pozneje deca. — On mora to delati, kar bi morali otroci, in mora to opustiti, kar naj bi otroci opuščali. — On jim mora biti povsod i v vsem pravi izgled, naj ga oni vidijo in slišijo ali pa tudi ne. — Izgled učini večji utis nego zapoved. —

Učiteljev izgled ima čudovito moč nad učenčevim srcem. Otroci so redni in čedni, točni in pridni, ako ima tudi učitelj take lastnosti. Oni so pravični, miroljubni, prekupljivi in milega serca, ako tudi učitelj z njimi tako postopa. — Pri kaznovanju naj ima učitelj vedno Rückert-ev izrek pred očmi:

„Der Vater (Lehrer) straft das Kind und fühlet selbst den Streich;
Die Härte ist ein Verdienst, wenn das Herz ist weich.“

Istina je, da bode imel terdoserčni učitelj v šoli le terdoserčne otroke; leni samo lene itd. Ako vidi tedaj učitelj v šoli mej deco napake, naj se le sam prej sodi in išče jih v lastnej osebi. — Kakoršni učitelj, takoršni učenci. Če učitelj postave daja, a jih sam lomi; napake kaznuje, a jih sam dela, ne bode nikdar šola odgojiteljica naših otrok.

Najboljša učiteljeva lastnost je pak — ljubezen do otrok, ljubezen do službe, do ljudi, do Boga. — Brez ljubezni ne bode nikdar — tudi najizvrstnejši učitelj — odgojitelj. Ljubezni do ubogih, zapuščenih otrok naj se pa vsak učitelj od Pestalozija uči. — Z tako ljubeznijo bode še le učiteljski poklic blagoslovni poklic. — Ako goji učitelj pravo ljubezen v sercu do otrok,

tako mu ne bode treba to otrokom reči, da jih res ljubi, ampak bodo to iz njegovega delovanja sami spoznali, — kajti: „Worte sind übrigt, wenn die That spricht.“ —

Kjer pa ljubezni nij, tam je učiteljski stan žalostna služba. — Učitelj, kateri si ne pridobi štovanja, ljubezni od pravičnih prebivalcev, je gotovo pomilovanja vreden mož. — Šola po takem nij odgojevalnica in on nij odgojitelj, kajti kakor v naravi spomladi le gorko solnce oživilja poganjajoče kali in se iz njih lepo dišeče cvetje razvija, da sadje rodi; tako zamore učitelj le z ljubeznijo in blagoslovom otroke učiti, jih izobraževati in odgojevati. — Comenius pravi: „Za dobro odgojo naj nam bode v izgled solnce, katero podaja rastlinam: 1) vedno svitlobo i gorkoto; 2) čestokrati dež i veter; 3) redko kedaj blisk i grom.“ — Pregovor pravi: „Nagnjenost izbuja nagnjenost, tako ljubezen tudi ljubav.“ — Če hočemo pa otroka odgojiti v pravem duhu ljubezni, nij treba misliti, da mu moramo zaradi tega vsako željo izpolniti itd. Pravo, resno, strogo ljubezen naj pokaže učitelj sam pri poduku s tem, da je v vsem in z vsemi pravičen, da čuva nad napakami, da je strog gledé reda v šoli in da je vedno dosleden pri vsakem postopanju. — Potem bode Lenau-ov izrek istinit:

„Kinder sind Räthsel von Gott und schwerer als alle zu lösen,
Aber der Liebe gelingt's, wenn sie sich selber bezwingt.“ —

O psihologiji in logiki.

Pernišek Blaže.

Národnemu učitelju bavi se je z individuvi, koji so od telesa in duha. Tako telo pa, katero je v zvezi z duhom, zovemo Slovenci: život; duh pa, kateri je združen s telesom imenujemo: dušo. Individuum navedene kompozicije pa konečno naimenujemo: človeka.

Zadača narodnej učilni ta je, da popolnuje mladega človeka moralno in formalno. V to svrhu pa je bezuvetno potrebno, da se upozna narodni učitelj z antropologijo (človekoslovje), katera se deli v somatologijo in psihologijo (životo- in dušeslovje). Pedagog (?) bez te znanosti sličen je onemu, kateri „slepe miši lovi.“ Njegov trud je „blažev žegenj“, ali pa še slaběji. Nam učiteljem treba, da znamo svojstva onih individuvov, s kojimi se bavimo — do sive starosti, ako pervlje neodlazimo v kertovo deželo. Saj še črevljarju je sramota, ako usnja ne pozna, od katerega poizvaja obuvalo. Ali mar nije človek več vreden, nego li črevelj? Nije istina, da bi učitelj manje trebal psihologične znanosti od svečenika! Še več! Nije istina, da pripada naobraževanje v logiki samo pravnikom, nego tudi na stolicah po učiteljiščih naj je zastopana študija logike!

Ako zapušča duh človeški organizem, pravimo, da umira. Po 3 glavnih činnostih (funkcijah) deli se dušna zmožnost v te-le temeljne dele:

- 1) v poznavalnost,
- 2) v čutnost,
- 3) v hotnost.

V istini pako čini ta trojica samo jedno silo, kajti duh je nerazdeljiva celina; samo v teoriji dá se tako razversčati. Jasno je, da naj se jednostrano neobrazujó dušne sile šolske dece, nego harmonična naj je njihova kultura. Dokler niso stopili na javno pozorišče slavni pedagogi: Komensky, Pestalozzi, otec moderne pedagogike, Rousseau in v novejšem času poleg drugih tudi Diesterweg, učilo se je pred reformatijo narodne prosvete po narodnih učilnah tako, kakor se to še dandanes godi po srednjih šolah. Subjektom (učiteljem) bivših narodnih škol bile so dušne sile njihovih objektov (dece) špansko selo, bivših in sedanjih srednjih škol pa 9. briga.

Otroku se nemogó pribaviti nove dušne zmožnosti, nego naloga narodne učilne ta je, da naj se deci eksistujoče sile razvijajo in žlahtné. Druga v tem oziru pako je glede pedagogične znanosti pri učitelju. On se neródi pedagog, nego stoperv prisvajati si mora to novomoderno vedo, ako hoče, da ne velja njemu: „quem dii odere, paedagogum fecere.“

Poznavalnost je ona dušna zmožnost, s katero doznava človek svet, sebe in se peča tudi celo z božanstvi. Poznavalnost se deli:

- 1) v nazornost,
- 2) v predstavnost in
- 3) v miselnost.

Telesa, katera se nahajajo okoli človeka, čine na čutila utiske; čutila pako poročajo utise duši. Ako človek obrača pozornost na telesa in položaje, t. j. da so aktivna njegova čutila (kojih je 5: vid, sluh, vonj, okus in tip), pa se mu v duši prikazujejo rezultati: **nazori**. Pojem: nazor pa znači vsak proizvod, katerega koli spomenutih čutil. Možemo torej reči, da imamo nazor od cvetice, sviranja, očetnega ali pa saharnega okusa, mehkote, terdote itd.

Nazor je torej vunanjih stvari (teles) slika, katera se proizvaja po posredovalnem delovanju njihovem na život in z delovanjem života (čutil) na dušo.

Komur se utisne v dušo pridobljeni nazor tako, da si ga može pozneje brez posredovanja čutil v duhu predočiti, taj si **predstavlja**.

Predstava je torej ponovljen nazor brez posredovanja čutil.

Predstavljalnost je delujoča kot reprodukcija in kot produkcija ali fantazija. V 1. slučaju je poobrazujoča (njen rezultat zove se: posnemek), v 2. pa obrazujoča (njen proizvod zove se: izvirnik-original). Reproducent torej ponaredi sliko, dočim naobrazni producent po obliku čisto novo sliko. Stvari, kakoršne nam predočuje reprodukcija, so v naravi; stvari pa, katere nam proizvaja produkcija, se po obliku nenahajajo v prirodi, nego samo delo ne stvari, koje nam slika produkcija, so v naturi. Na pr. sfinksa še nikedar svestno nije videl kedo živega, pač pa njegova posamezna dela: leva in človeka, od kojih baš je sfinksova kompozicija. Radeckega stopaja človek v naravi bez človeškega uma nigde ne sliši, pač pa se nahajajo vsi njegovi samoteri glasovi v naravnem predalku — v akustici.

Obrazovalna sila ali fantazija je mati umetelnostij in pa tudi mati poželjivostij in strastij. Fantazija naj se v pedagogičnem smislu ne zatira, nego berzdati jo treba in žlahtniti. Berzda se fantazija s tem, da jo stavimo v subordinacijo razumu in pameti; da odstranjujemo škodljive romane, slike itd.; da smesimo mladini sanjarstvo; da pedagog zabranjuje deci veljavo pripovedke o strahovih, čarovnicah; da ne hodi deca v pozorišča k predstavam, katere niso za omladino. V pozitivnem smislu pako naj učitelj jači in žlahtni fantazijo z dostojnimi igrami, z basnimi, legendami, biblijo, pravljicami, posebno pa z opazovanjem matere narave. Človeku može fantazija ali jako koristiti, ali pa tudi neizmerno škodovati. S tega bodimo pedagogi verlo pozorni, kar se tiče fantazije nam zaupane omladine!

S čim večjo pozornostjo smo spremljali svoja čutila o nazorovanji, tim jačji utis ima naša duša o nazorovanem objektu, tim jasneje, tim ložje, tim določnije može si (duša) predstavljati. Učitelj naj torej uprega vsa čutila omladini. Ali je bil otrok pozoren in koliko je dobil otrok od nazorovanja (poduka), o tem naj se učitelj upozna po odgovarjanju.

Spomin (pomnež) zovemo ono dušno silo, katera hranjuje in v nas obuja (ponavlja) i unanje (telesne) i notranje (dušne) utise. To predstavnostno panogo (spomin) so imenovali Grci „hčer nebes“; Cicero jo je krstil: „zaklad vseh stvari.“ Jasno je torej, da nije čudno, ako so taj velevažni faktor psihologije v nekedanjej jezuitarskej školi daleč pretirali. Ko se je pa v novejšej dobi začel štovati tudi razum, ne samo neum, prelazili so odmah učitelji iz starega ekstrema v novi, ter so gojitbo spomina skoro čisto zanemarjati začeli. Da, nekoji pedagogi bili so še celo proti temu, da bi se deca poštევanko na spomin učila! Nova pedagogika pa je ukrenila v tem oziru srednji pot — najboljši pot, in sicer: „Nichts unverständiges soll auswendig gelernt werden; das auswendig gelernte aber soll für immer im gedächtnisse bleiben“ (Pestalozzi). Dalje:

„Alles verstandene, aber auch **nur** das verstandene soll dem gedächtnisse eingeprägt werden“ (Diesterweg).

Ker so nazori jedini vir neposrednjega znanja in znanje je pa gradivo vsega mislenja, s tega naj učitelj skerbi za nazorne predstave; — deci naj budi interes in ljubezen za vse to, kaj naj se na pamet uči; — vse naj si deca v naravnem redu v glavo utiska; — pri vsakem nauku naj se pozornost obrača na kraj, čas, vzrok, sličnost in različenost; — na pamet naj se uči marljivo in z jasnim razumom; — kar je uže v glavi, to naj se marljivo ponavlja; — kaj deca svoje pameti osvojiti hoče, to naj učitelj na plošo napiše in konečno pa napisano s ploše točko za točko briše, dokler še otrok ne može neproduktivati onega, kaj se uči na pamet.

Jana Amosa Komenskega Informatorium šole materinske.

(Dalje.)

Poglavje IX.

Kako se ima mladina vaditi v nrvnosti in čednosti.

Kako se imajo otroci vaditi v zunajnem obnašanji, o tem se je govorilo že v VI. poglavju. Tukaj pa hočem pokazati, kako se ima to storiti s previdnostjo in zagotovljeno koristjo. Jaz rečem: Kakor je lažje malo drevesce vpogibati, da bi ravno rastlo, nego odrastlo drevo; tako se more mladina v prvih letih k vsem rečem laže napeljati, nego pozneje; samo moramo za to porabiti prava sredstva; ta pa so:

- 1) Vedno jim pokazati pravi izgled čednosti in nravi;
- 2) v pravem času je dobro podučevati;
- 3) zmerno kaznovati in vzderževati pravo disciplino.

Da je potreba za mladino vedno dobrih izgledov, to zahteva že sama otroška priroda, ker je bog dal otrokom opičji značaj, da hočejo delati vse to, kar druge delati vidijo; tako da, če bi mi malemu otroku ničesa ne velevali, navadi se sam delati to, kar vidi in sliši od družih; to je že po skušenosti dokazano. Zato mora biti v hiši, kjer so otroci, veliko previdnosti in pazljivosti, da ne bi se storilo česa, kar je zoper čednost. Da se to zgodi, pa ni treba veliko podučevanja in kaznovanja. Ker pa nekikrat odrastli sami tudi meje prestopé, po takem ni čudno, da tudi otroci tako storé, kakor vidijo, posebno ker vsaki učenec počenja napake, in ker je naša priroda sama ob sebi k hudemu naklonjena. Podučevanje mora k temu pristopiti in sicer o pravem času. Kedar pa je potrebno, dati otroku kakošen nauk, t. j. kedar vidimo, da izgled nič ne hasne, ali kedar kaj napačnega storé, ali celo ničesar storiti ne znajo

takrat je čas reči: tako glej! glej kakor jaz delam; ali kakor mama in tata dela itd.; pusti to! ne stori tega! sram te bodi! hudobneži tako delajo! itd. — Če bi kdo hotel o tem obširneje podučevati ali celó pridigati, to nič ne hasne, ker za to še ni čas. Kazen se ima pa kdaj porabiti v to, da bi še izgled in opominjanje se jih bolje prijelo. Tu pa ste dve stopinji kaznovanja. Najpervlje naj se otrok kaznuje z ostro besedo, če je storil kaj nespodobnega; in to pametno, da ne bi se prestrašil, ampak samo le prebudil k ubogljivosti; takošna kazen je zasramovanje in podučevanje z besedo ali požuganje, da nebi otrok tega več storil. In če se vidi, da se je otrok poboljšal, naj se zopet ali precej ali za nekoliko časa pohvali. Kajti če grajamo ali hvalimo, to jako veliko pomaga ne le pri otrocih, nego tudi pri odrastlih ljudeh.

Kedar pa beseda nič ne pomaga, naj se porabi druga stopinja kaznovanja, namreč z metlo, šibo ali z roko tako, da bi se otrok sam spomnil, sramoval in postal pazljivejši. Tukaj ne morem drugače, nego grajati pri nekterih starših ovo opičjo in oslovsko ljubezen do otrok, kedar jim vse prepusté. Naj jim otrok stori, kar mu ljubo, naj teka, kriči, se joka, jezi itd., sploh naj dela, kar hoče, vse je dobro, otrok zmiraj je le ljubi otrok, škoda je njega dražiti, vsaj on tega ne razumi. O ti si sám nespameten otrok! Če vidiš pri otroku nespametnost, zakaj mu ne pomagaš k razumnosti, saj on ni za to, da bi iz njega postalo tele ali osle, ampak razumna stvar? Ali pa ne veš tega, kar sv. pismo pravi, da nespamet se sicer terdno derži otroškega serca, a krotivna šiba jo zapodi (Preg. 22, 15). Zakaj pa ga vzderžuješ rajše v nespametnosti, nego mu pomagaš z ljubo, sveto, zdravo kaznijo? Niti ne veruj tega, da ne bi otrok razumel: kajti če zna, kaj pomeni napihovati se, jeziti, nemiren biti, ropotati, svojeglavno se obnašati; o potem tudi pozna jako lahko, kaj je metla in za kaj je, in nad čim čuva! Ni toraj na otroku, ampak na tebi, nespameten človek, ti, pomanjkovanje razuma, kajti ti ne znaš ali prav za prav znati nečeš, kar je tebi in tvojemu otroku na hasek in veselje. Kje je vzrok tega, da se potlej nekteri otroci svojim staršim upirajo in je velikokrat razžaljujejo? — Samo o tem, da niso bili navajeni na ustrahovanje. Za res pravi pregovor: „Kdor izraste brez strahovanja, ta postane star brez sramožljivosti.“ Kajti pismo se mora izpolniti, „da šiba in svaritev dajejo modrost; otrok pa, ki je svoji volji prepuščen, pelje svojo mater v sramoto.“ (Preg. 29, 15.) Zatoraj ravno tam nasvetuje modrost božja: „Kaznuj svojega sina, in bo tebi prinesel mir in napravil veselje tvoji duši“ (17.); če starši tega sveta neubogajo, nimajo miru in veselja s svojimi otroci, nego sramoto, skerb in nemir. Zato slišimo večkrat pritožbe: Jaz imam ne ubogljive, nepokorne, uporne otroke itd.; ali je to čudo, da to, kar si nasejal, tudi žanješ?

drugače ne more biti; kajti divje nepožlahtnjeno drevo ne more žlahtnega sadja roditi. Zatoraj si imel poprej zato skerbeti, dokler je še bilo drevesce mlado, takrat je bil pravi čas, cepiti, ugibati, ravnati, okleščevati; pa ne bi bilo izrastlo tako zakrivljeno. Nekateri terko kazni zamudé, po tem takem ni čuda, da izraste svojevoljna, divja, brezbožna mladina povsod, da se bog razžaljuje in pobožni se žalostijo.

Semkaj spadajo preveč občutljivi starši, ki ne pripusté otroke kislo pogledovati, in se otrok več bojé, ko otroci njih. Takošni so nekikrat sami pobožni, in zahtevajo vse z lepim opominjanjem popraviti; nikdar pa ne kaznujejo, če ravno brez kazni odgoja biti ne more. Pametno je toraj neki modrijan rekel, da otrok, če bi tudi angel bil, ne more biti brez kazni. Ali ni bil Eli sam pobožen, in ni opominjal svoje sinove k pobožnosti? (Sam. 2, 24.) In vendar, ker ni resnično kaznoval, niso se njemu posrečili, in on sam pripeljal je na sebe in na celo svojo družino jezo božjo, veliko žalost in pokončanje svojega roda. (Ib. 29.—2, 13, 14.) Geilerus je v tej zadevi napravil podobo, kako se otroci med seboj pretepajo, z noži se koljejo, oče pa pri tem stoji pred njimi z zavezanimi očmi. Zdaj hočem govoriti o posameznih oddelkih, kako se imajo namreč otroci o naznanjenih čednostih razumno, lepo in po časi vaditi.

1. Najperva je zmernost, kajti ona je podlaga zdravju, življenju in mati vsih drugih čednosti. Nje se otroci privadijo, če se jim bode podajalo poleg potrebe prirojenja hrane, pijače in spanja. Tako gotovo vse živali postopajo po svojem prirojenju in varujejo več zmernost, nego mi ljudje. Zatoraj naj se da otrokom le takrat jesti, piti, spati, kadar to njihova narava zahteva, to je, kadar se na njih vidi lakota, žeja in zaspanost; siliti je, da bi jedli, pili in spali, pred ko je potreba, je jako nespametno; še nespametniše je, kedar bi proti njihovi volji v nje vlivali pijačo in jed in silili je k spanji. Zadostuje toraj, dati jim toliko, kolikor njihovo prirojenje zahteva. A tu pa zopet mora se na to gledati, da se ne bi je pokvarili; to se zgodi, če se otrokom podajajo sladkarije. To so žganjice, po katerih nezmernost v človeka prihaja. Čeravno ne škoduje nekikrat dati otrokom nekakošno sladkarijo, pa ne sme se iz tega napraviti hrana, ker ta jako škoduje ne le zdravju nego tudi nramnosti.

2. Začetek čistoti in snažnosti precej v prvem letu naj se položi; otrok naj se derži kolikor mogoče suažen. Kako to ima biti, to zastopé najbolj pametne pestunje. V drugem tretjem itd. letu naj se učé otroci snažno in spodobno jesti in piti brez čvekanja, brizganja in nespodobnega goltanja. Tudi pri obleki je treba učiti, da jo imajo snažno; otrok mora znati, da ne sme obleko mazati, tergati itd. Tu velikokrat grešé nespametni starši, ki vidijo, kako otrok svojevoljno obleko ponesnažuje pa mu to pripusté. (Dalje prihodnjič.)

Občna zgodovina

za višje razrede narodnih in meščanskih šol.

V nemškem jeziku spisal prof. dr. Netolietzka. Poslovenil Ivan Lapajne.

Stari vek.

(Dalje)

VIII. Rimljani.

§ 34. Stara Italija.

Po narani razdelitvi razpada dolgo-stisnjeni polotok v tri dele: v gornjo, srednjo in spodnjo Italijo.

Gornja Italija, pri Rimljanih Gallia cisalpina imenovana, je bila po reki Rubikon od srednje Italije ločena.

Srednja Italija, z reko Tibro, ki je največja voda v pravem apeninskem polotoku, je obsegala pokrajine: Etrurijo, Samnijo, Lacijo s starim Rimom in Kampanijo.

Spodnja Italija se je vsled obilnih gerških naselbin tudi velika Grecija imenovala.

§ 35. Romul, utemeljitelj Rima.

V srednji Italiji, v pokrajini Laciji je mesto Alba Longa. Po navadnem pripovedanju je tu vladal okoli 800 let pr. Kr. kralj Proka, ki je zapustil dva sina, Numitorja in Amulija. Poslednji pahne svojega starejšega brata s prestola, umori njegovega sina; hčer Reo Silvijo pa naredi za véstalko, to je služabnico boginje Veste. Kot taka se ni smela omožiti, in Amulij je menil, da je na ta način njegov prestol zavarovan.

Toda Rea Silvija le dobi dvojčka, Romula in Rema. Prestrašeni stric ukaže mater živo zakopati dvojčka pa v vodi Tiber potopiti. Toda ona nista vtonila, marveč volkinja — tako se pripoveduje — ju je dojila, dokler ju je našel nek pastir, ki ju je redil.

Ko sta bila odrastla in zvedela, katere rodbine sta, zbrala sta veliko trumo pastirjev; s temi sta napadla in umorila Amulija, in svojega deda Numitorja zopet na prestol postavila. Iz hvaležnosti je dal Numitor jima dovoljenje, da si smeta ob reki Tibri mesto sezidati. Nastal je pa med bratoma radi tega prepir, po kom se bode mesto imenovalo in kdo naj ga vlada. V razporu ubije Romul brata, imenuje mesto Rim (Rom) in bil je prvi rimski kralj.

Da se je mesto hitreje obljudilo, okliče ga kot pribežališče begunov, hudodelcev in sužnjev. Manjkalo pa jim je žená. Ker sosednji narodi takim ljudem niso hoteli dajati svojih hčera v zakon, poprijel se je Romul zvijače in sile. V ta namen napravijo Rimljani veliko svečanost, h kateri povabijo tudi sosede, posebno bližnje Sabine, kateri so došli v velikem številu. Med veselico Rimljani med gledalce hipoma poskočijo ter jim siloma vse Sabine odpeljejo. Vsled te silovitosti nastala je vojska

med tema narodoma, a vsled pomirjevanje vropanih žena se kmalo konča in obe občini se združite v eno državo. Romul je svojo državo različno uredoval. Sto starih skušenih mož je njemu v vladanji svetovalo, imenovali so se senatoriji, od latinske besede senex (starček), zbor teh mož zval se je senat. Ti senatorji so bili tako rekoč mestni očetje (patres), njih nasledniki zvali so se potem patriciji (plemenitniki), ki so imeli veliko prednost pred prostim ljudstvom, plebejci zvanim. Mesto je bilo razdeljeno v 3 okraje ali tribute.

Romul je imel osebno ali telesno stražo 300 jezdecev, katerih nasledniki so bili tako zvani vitezi. V znamenje svoje moči je pred njim pri svečanostnih priložnostih korakolo dvanaest služabnikov, liktorov, ki so nosili zveznje šib.

Čudežen je bil konec Romulov. Pri ogledovanji vojske je na enkrat izginil. Senatorji so ga skoro gotovo umorili, a rekli da ga je bog Mart na gorečem vozu v nebesa popeljal, in zaukazali so, častiti ga kot boga pod imenom Kvirin.

§ 36. Numa Pompilij.

Po smerti Romulovi so hoteli senatorji najvišjo oblast v državi imeti, toda narod je v teku enega leta v to prisilil, da so si zopet kralja izvolili; ta je bil Numa Pompilij, moder, pobožen mož. V mnogih rečeh je bil nasprotnih misli od Romula, z vpeljavo verskih šeg in drugimi naredbami je krotil divjost svojega ljudstva. Da bi ga ljudstvo rajše ubogalo, terdil je, da dela po narekovanji vile Egerije. Vpeljal je nov koledar s tem, da je dosedanjim deseterim mesecem še dva dodal. Ukazal je častenje boga Jana, njegov tempelj je bil samo v vojskinih časih odpert. Vpeljal je več duhovniških redov. Najznamenitnejši so bili Pontifikji, ki so imeli nadzorstvo nad vsem bogočastjem; njih načelnik se je zval Pontifex Maximus.

Boginji Vesti je bil sezidal tempelj. Njene služavke, Vestalke, so kurile sveti ogenj, znamenje čistega življenja.

Avguri so prerokovali prihodnost, opazovaje ptičje letanje, prikazni v zraku, blisk, zvezdne utrinke itd. Pompilij je pospeševal tudi poljedelstvo, in s tem čuval lastnina posameznih, da je postavil mejnike, ki so se kakor sveti varovali.

§ 37. Boj Horacijev in Kuriacijev.

Miroljubnemu Numi je sledil vojskoljubni Tul Hostilij. Vojskoval se je z mestom Alba. Ko ste si sovražni vojski bližali, zedinila se rimski kralj in vojvoda sovražnikov o tem, da naj se iz vsake trume samo nekoliko hrabrih mož izbere, in ti naj boj odločijo, da se ne bo po nepotrebnem kri prelivala. V rimski vojski so služili trije bratje, Horacijji, v albanski trije, Kuracijji. Med temi se je zdaj boj začel. Že so bili vsi trije

Albanci ranjeni, ko se jim posreči dva Rimljana umoriti. Albanci se že zmage vesele, posebno ko je še tretji Rimljan v beg potegnil. Kurijaciji beže za njim, dokler jim je bilo mogoče, in dokler ni drug za drugim precej zaostal, kar je baš Rimljan nameraval. Vsem ni bil kos, a posamezne jih je potem zmagal in Alba se je morala Rimljanom udati.

Pri vходу v Rim pa ubije zmagalec svojo sestro, ker je jokala po enem umorjenih Kurijacijev, ki je bil njen ženin. Morilec je z veliko silo ušel smerti, na katero je bil radi uboja obsojen.

Podložnost sovražnikovega načelnika Metija Fufecija pa ni bila odkritoserčna. Ko je Tul z Albanci zoper Vejance in Fidenjane v boj šel, hotel je Metij k sovražnikovi vojski prestopiti. To je Rimljance splašilo, pa Tul jih je zopet s tem oserčil, da reče, da hoče Metij sovražnike od zadaj napasti, kar mu je on ukazal. To je imelo dober vspeh. Rimljani se serčno bojujejo in premagajo sovražnika. Razserjeni kralj pa je ukazal nezvestega Metija umoriti, razdjal je Albo, in njeni stanovalci so se morali v Rim preseliti.

§ 38. Rimljanski kralji do Tarkvinija Ošabnega.

Četrti rimljanski kralj je bil Ank Marcij; ta je kraljestvo s srečnimi vojskami precej razširil. Njegov naslednik Tarkvinij Prisk si je s tem zasluge pridobil, da je stavil velika poslopja in druge stavbe. Postavil je Kapitol, grad in tempelj Jupiterjev na kapitolskem hribu. Umorjen je bil po sinovih Anka Marcija. Sledil mu je Servij Tulij, ki je modro vladal in ljudstvu s primerno razdelitvijo premoženja koristil. Umoril ga je njegov zet Tarkvinij Superb (ošabni), in njegova živinska hči Tulija se je s konji in vozom čez svojega mertvega očeta peljala.

§ 39. Tarkvinij Superb, zadnji rimski kralj.

S sramotnim zločinom je Tarkvinij Superb zasedel prestol, pa tudi v svojem vladanju je delal velike grozovitosti. Razsajal je celo nad svojimi sorodniki. Sorodnika Junija je s sinom vred umoril. Tudi družega sina bi bil umoril, ako bi se ne bil bedastega delal. Tarkviniju se je zdel neškodljiv, zato mu je življenje prizanesel; in imenoval ga je Bruta, t. j. bedastega ali neumneža. Pa ravno Brut je bil, ki je kraljestvo odpravil. Ko se je Tarkvinij s sosednimi Volščani bojeval in mesto Ardejo oblegoval, zaničeval je njegov sin Sekst na sramotni način Lukrecijo, najplemenitejšo ženo rimljansko. Lukrecija se je iz žalosti umorila. Junij Brut je zdaj navduševal Rimljane, naj se maščujejo in kraljevsko hišo odpravijo. Enoglasno se je sklenilo, nenavzočega kralja odstaviti in njegovo družino pregnati. Kralj je bežal s svojimi sinovi v Etrurijo;

ustanovila se je ljudovlada (republika), kateri na čelu sta bila dva konzula, t. j. svetovalca ljudstvu. Perva konzula sta bila Brut in Kolatin, soprug nesrečne Lukrecije.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz ormuškega okraja. (Poročilo okraj. učitelj. društva v Ormužu o letu 1875.) V skupčini 7. januarja 1875 so bili v odbor voljeni: Šijanec, načelnik; Štrenkelj, tajnik; Stuhec, blagajnik; Kovačič in Schmiedinger, odbornika. Za podpredsednika bil je izvoljen g. Schmiedinger. Udov imelo je društvo 33, med temi 17 podpornih in 1 častni ud. V sedmih sejah bila so sledeča predavanja: Šijanec: 3 govore iz kemije; Šinko: „nazorni nauk v narodnej šoli“ i slovenski izrazi za telovadbo; Rauschl: „Dušne moči“; Štrenkelj: „Pravopisje v narodnej šoli“. Društvo bilo je na sledeče časnike naročeno: „Pädagog. Zeitschrift“, „Freie pädag. Blätter“, „Gesetzblatt für Volks- und Bürgerschulen“.

Poročilo blagajnikovo:

Dohodki.		Stroški.	
Donesek pravih udov	13 gl. 50 kr.	Papir s pošto vred	3 gl. 73 kr.
„ „ podporn. „	22 „ — „	Naročnina za časnike	10 „ 60 „
10% od 50 prodan. lozov	2 „ 50 „	Pristop. donesek k „leh-	
Dolg od leta 1874	11 „ 29 „	rerbundu“	3 „ — „
Skupaj	49 gl. 29 kr.	Skupaj	17 gl. 33 kr.

Iz Ljutomera. Na prošnjo tukajšnjih šolskih gospodk dovolil je sl. deželni šolski svet za našo šolo še 7. učiteljsko moč, in sicer začasno podučiteljico. Vsled tega se bodo deklice v vsprejnih 3 razredih popolnem ločile od dečkov, kedar se dobe prostori in potrebne moči, katerih pa nam zdaj manjka še. Namesto 1. realke osnovati se utegne s časom meščanska šola v Ljutomeru. Vendar ne bode do tega še tako hitro prišlo. Deželni zbor bi utegnil privoliti po predlogu deželnega šolskega sveta in deželnega odbora v osnivanje meščanske šole — seveda nemške, toda ljutomerska občina ne bode mogla staviti za tako šolo potrebnega poslopja, ako jej dežela ne podari 10.000 gld., za katere baje prosi. Če bode pa ljutom. terg meščanska šola zidal, kako bode pa za poslopje ljudske šole skerbel. Ljudje hočejo imeti streho pred temeljem. — Dolga pravda v zadevi nemščine na naši šoli je deželni šolski svet ne davno rešil. Odlok v tej zadevi se glasi, da dokler se ne bodo razglasile občne določbe o podučevanju v nemščini na slovenskih šolah, naj se (namreč na ljutomerski šoli) v višjem razredu pri podučevanju v nemščini ravna glede tega predmeta in glede telovadbe po 9. točki ukaza od 14. sept. 1870. (Ta točka se glasi, da se ima nemščina v višjih razredih rabiti tudi kot učni jezik, vsaj pri tem predmetu.)

Iz Št. Jurja na juž. železnici. Celjsko učiteljsko društvo je imelo 2. marca t. l. svoj redni shod v prvem razredu celjske dekliške šole; udeležilo se ga je 21 udov. Obravnavni red mu je bil:

- a) Zapisnik zadnjega snidenja se prečita i brez ugovora potrdi.
- b) Društvenemu vodstvu je došlo sledeče vprašanje: „Ist eine slovenische Gesangsschule für slovenische- und slovenisch-deutsche Schulen nothwendig? — und wenn, was sollen dieselbe enthalten? — Na predlog predsednika se ovo vprašanje odboru v pretres izroči, kateri hoče v prihodnji skupščini svoje mnenje javiti. (K temu naj opominim, da mi je po privatnem potu znano, ka je oni gospod, ki je spominuto pitanje zastavil, uže tudi sestavil takošni pevounk, ki se mu reče: „Slovenski pevounk po notah, Teorotično-praktični navod k petji po notah za višje oddelke ljudskih šol — sestavil Weiss.“)
- c) Volitev odposlancev k skupščini štajer. „Lehrerbunda“. — Izid po listkih se vršivše volitve je kazal, da so si nazoči učitelji svojega zastopnika pri skupščini „Lehrerbunda“ izvolili g. Tisch-a in g. Bobizut-a.
- č) O čebeloreji je v daljšem govoru marljivo zbrane i sestavljene važnosti o tem predmetu predaval g. Kresnik. Govornik je gorko priporočal čebelorejo, katero naj posebno učitelji po deželi gojé i med narod upeljujejo. — (Le škoda, da nan g. Kresnik nij svoj res spodbudljiv govor v domačem jeziku predaval, v katerem le edino morejo razlagati i priporočati čebelorejo po deželi oni, katerim jo je govornik v dejansko zverševanje priporočal).
- d) Razlaganje telovadbe. — Ta predmet se je zaradi prekratkega časa odložil za prihodno zborovanje.
- e) Odbor stavi vprašanje: Kako? — na kateri način zaostale društvene doneske iztirjati? Nazoči se zedinijo, da se za ostalim plačnikom dovolijo prostovoljni obroki v poljubnih zneskih. — Gospod predsednik opravičeváje pojasnuje ove precejšnje zaostanke, ter pravi, da je temu največ krivo to, ker je bivši denarničar g. Tribnik bil bolehen in nij mogel k sejám dohajati, zato tudi nikogar nij bilo, da bi bil doneske vsakokrat sprot pobiral.
- f) G. Lopan nasvetuje, da naj se društvo do sl. kr. šolskih svetov s prošnjo oberne, da dovoli tudi na enorazrednih šolah prvi četrték v mesecu kot prosti dan, da se bodo učitelji mogli društvenih skupščin udeleževati. — Se odobrava. — S tem poide obravnavni red in g. predsednik sejo sklène. — Opominim naj še, da se je društvo, kar mu dosedaj nek nij bila navada, razven 4 v polnem številu k skupnemu obedu podalo. Tudi to ima neka veljavnega za se; ravno pri skupnem obedu dostokrat prava beseda pravo mesto najde.

V. J,

Iz Ptuja. 2. marca smo učitelji tukaj zborovali. Velečastiti gospod predsednik Ferk načne zborovanje ter se zahvali volilcem za skazano mu zaupanje. Želel je v prvi seji, da bi bil eden od zunanjih učiteljev za vodnika društva zvoljen; ali učitelji nismo odjenjali enoglasno voliti najčverstejšo učiteljsko moč svojega okraja: moža zvedenega in odkritosrčnega! Srečno je društvo, koje ima tako občno čestitega predsednika in srčnega zastopnika tudi v okrajnem šolskem svetu!

Gospod c. k. nadzornik Hafner je bil namenjen govoriti o naturo-

znanstvu, pa ker je nekoliko zbolel, je toraj g. Ferk nepripravljen govoril o realnih predmetih. Učitelj naj ostane pri tem nauku v sredini, hodi naj srednjo zlato pot. Priporočal nam je okrajno učiteljsko bukvarnico, ktera šteje že nad 400 zvezkov in daje obilo obilo gradiva za študijo realističnih predmetov.

Živo in resnobno je g. predsednik nadalje učiteljem priporočal složnost kajti ravno to društvo in posamezne ude jači, nesložnost pa ga tlači!

Po le tem spodbudivnem govoru si dovoljujem prašati, kedaj bodo li vsi učitelji tega okraja k društvu pristopili? Ali bodo zapisani sodbe še na dalje ravno o zborovalnih četertkih se na svoje pristave (?) vozili, podjarmnike poskušali — in med zborovanjem celo po ulicah brez posla pohajkovali?!

Po dokončanem govoru g. predsednika se kakor navadno zapisnik odobri, potem se predlogi v pogovor sprejmejo.

Gosp. Možina poroča, naj zbor odločno šolsko gosposko prosi, da se šolska naznanila ujemno s katalogi tiskajo in naj se za utrakvistične šole za jezikoslovje posebne rubrike ustanové. *) (Se sprejme).

Gosp. Robič svetuje, naj se tako imenovani „Fragekasten“ upelje. G. predsednik vpraša, kako bi se temu vstreglo? Zapisnikar K. priporoča, naj se važna pedagogična prašanja anonimno g. Robiču po ptujski pošti izročevajo in odbor naj razsoja, ktera prašanja se bodo odgovarjala. (Se sprejme).

Zapisnikar R. prosi, naj g. Krajnc starejim učiteljem pred vsako konferencijo $\frac{1}{2}$ ure telovadbine figure praktično razlaga. Učitelji ta predlog blagovoljno sprejmejo in g. Krajnc obljubi to nalogo kolegialno izvrševati.

Zapisnikar R, ne miruje in na dalje poroča, naj učitelji ne zabijo c. k. konservatorja starin g. Müllnerja v njegovem preiskovanju podpirati. G. predsednik bere petem od točke do točke prašanja, ktera so se učiteljem v ta namen po gosp. Hafnerju razposlala. — Okolo Ptuja se pri oranju najdejo zidovja, obokovja, tlakovja, perstene posode s pepelom in denarji od cesarja Justinijana. Ravnokar zapisnikar K. sestavlja persteno pepelnico, ktero je ljudska neumnost pri izoranju tako zaverгла in razbila, kakor babe razpoklo žehtnico! Kdo pa je kriv, da ljudstvo nič ne zna o starinah in je tako malo ceni?!

Konečno se še kolegi opomnejo, naj si vprihajoči spomladi pridno nabirajo prirodninskih podučnih pripomočkov, o katerih misli K. v prihodnji seji obširneje govoriti.

... t.

Slovstvo.

(„Kratek opis Štajerske, Koroške, Kranjske in Primorja“) za ljudske šole. Dodatek k berilom. Sestavil in založil Ivan Lapajne. Cena 10 kr. Tako se imenuje mala knjižica v osmerski obliki, obsegajoča 24 str. Čemu pa je ta nova knjižica zopet? V naših slovenskih berilih so slovenske pokrajine jako kratko opisane, kar ne zadostuje. Po novih učnih načertih mora

*) Taka naznanila se dobé v Pajkovi tiskarni v Mariboru, samo naročiti jo.

štajerski učitelj obširno govoriti o štajerski deželi, kranjski učitelj o kranjski deželi, koroški o koroški itd. Ob enem pa mora tudi sosedne dežele skoro tako obširno obravnavati, kakor domačo. Na kratko rečeno, o zgoraj imenovanih deželah mora učitelj dosta otrokom povedati. Za olajšavo pa ni imel dosedaj primerne knjižice, katero bi bil v roko vzel, in kar je še slabše, za učenca ni bilo še nobenih bukvic, katere bi mu spomin podpirale in katere bi mu pri zemljevidu in pri domačem učenju pomagale. Tak namen ima ta nova knjižica, katero si bo lahko tudi vsak deček ljudske šole kupil, in katero bode skoro smel vsak učitelj v šolo vpeljati, ker ni samostojna knjižica, ampak le dodatek k berilom. Tudi se utegne od vis. ministerstva poterditi. Kot priveržek ima knjižica navedene tudi vse avstrijske dežele.

(Prva, druga, tretja, četrta risanka). Tako se imenujejo nove risanke za slovenske narodne, a tudi srednje šole (kakor tudi za hervatske in hervatsko-serbske šole). Dobivajo se pri založniku J. Felkl-ju in sinu v Pragi. (Celetna ulica, č. 30); sto zvezkov velja 4 gld. 50 kr., posamezni so po 6 kr. Izdelani so po navodu naredbe c. kr. naučnega ministerstva in sicer za česke šole s českimi napisi po slavnem českem uč. društvu „Budeč“, za slovenske šole s slovenskimi napisi, (ki se v hervatskem enako glase) po „Učiteljskem društvu za slovenski Štajer“. Te risanke obsegajo po šest listov izverstinga, t. j. debelega in gladkega risarskega papirja. Perva risanka je pikčasta, pike po 1 centimeter narazen; druga tudi pikčasta, po 2 cm. narazen; tretja po 4 cm.; četrta je pa popolnem čista. Kdor za boljše risanke ve, naj se oglasi; drugega ne rečemo, tudi treba ni. Dobro blago se samo hvali.

(V c. kr. založbi šolskih knjig) na Dunaji ste izišli: „Der Rechnungsunterricht für Volksschulen. Eine Anleitung für Lehrer“. Von Dr. Fr. Ritt. v. Močnik“ (cena 95 kr.) in „Die geometrische Formenlehre von Močnik“ (c. 35), kateri knjigi ste vsega priporočila vredni. Da bi bili ti knjigi tudi v slovenskem jeziku na svitem, kakor je „Laib. Schulzeitung“ poročala, ni res. Ne vemo, ali ta list iz nevednosti ali iz drugih namenov take uresničnosti mej svet trosi.

Šolske novice in drobtine.

(„Učiteljsko društvo za slovenski Štajer.“) O velikonočnih praznikih (dan, ura in lokal se naznani posameznim odbornikom) bode v Mariboru odborova seja. Na dnevnem redu je: 1) Poročilo o delovanju od zadnjega običnega zbora in o stanju blagajnice. 2) Pogovor o izdaji knjige: „Občna zgodovina za narodne šole“. 3) Pogovor o izdaji imenika slovensko-štajerskih učiteljev in koledarja za l. 1877. 4) Pogovor o pripravi za bodoči občni zbor. 5) Rešenje prošnje društvenega predsednika za odškodovanje njegovega truda in za prepuščenje rokopisa „Občne zgodovine“. 6) Mogoči drugi predlogi. — K društvu je pristopil kot pravi ud g. Milozvan Geratič, učitelj pri sv. Antonu v Slov. goricah.

(Iz štajerskega deželnega šolskega sveta.) Seja 10. m. V začetku se je je živo spominjal Nj. prevzvišenost gospod namestnik pokojnega dr. Ivana Fleckha, ki je bil do konca prve opravilne dobe ud deželnega šolskega sveta, v katerem se je z veliko delavnostjo na prid šolstva odlikoval. Vsi udje so z vstajanjem temu priterdili. — Posvetovalo se je potem o ustanovitvi učiteljskega mesta za risanje na graških gimna-

zljah, rešilo več prošelj na oproščenje šolnine in odločilo število udov nekaterim krajnim šolskim svetom. Več prošelj za uverstenje ljudskih šol v više razrede se je zavrnilo. Naučnemu ministerstvu se je predlagalo o nadaljevalno-izobraževalnem kurzu za učitelje.

(Štajerski deželni zbor) je sprejel postavo, po kateri se osnuje za učiteljske plače deželna šolska zaloga. Okrajni šolski fondi bodo prenehali. V zadevi imenovanja učiteljev se žalibog ni nijedne postave sklenilo, sprejela se je samo resolucija, po kateri naj bi deželni odbor v v prihodnji sesiji predložil načert postave, vsled katere naj bi ostala pravica predlaganja in imenovanja učiteljev v zadostni meri okrajnim šolsk. svetom.**) (Odbor učne razstave v Gorici lansk. leta) je izdal ravno-

kar obširno poročilo o tej razstavi in učiteljski konferenci ter o delavnosti odbora, ki se mora prav pohvalna imenovati. V tem poročilo nahajamo mnogo učil in knjig, ki jih je razstavna sodnija („jury“) priporočila. „Posebno priznanje“ je izrekla s poslanimi diplomami 14 osebam in 42 šolam in zavodom; „častno omembo“ po 13 osebam in 54 šolam in zavodom. Med odlikovanim osebam in šolami je največ goriških in primorskih učiteljev in raznih šol. (Izmed krajskih učiteljev sta odlikovana Stegnar in Tomšič v Ljubljani, izmed štajerskih pa Lapajne v Ljutomeru). Z velikim zadovoljstvom moremo konstatirati, da se je prva goriška učiteljska skupščina in učna razstava posebno odlikovala in prekosila mnogo enakih zborovalšč.

(Imenovanje.) Naučni minister je za Goriško imenoval samo dva okrajna šolska nadzornika, namreč g. Fr. Vodopivca za slovenske šole in g. Jož. Culota za laške šole.

(Tergovinsko in učno ministerstvo) je v naredbi od 16. in 1. febr. dovolilo vodstvom narodnih šol uradna pisma brezplačno pošiljati. (To smo tudi dosedaj že delali. Ured.) Taka pisma morajo imeti na napisu naslov pošiljevalnega šolskega vodstva in opombo v „šolskih zadevah.“

(V zadevi šolskih zamud na Koroškem) je izdal ondotni deželni šolski svet z odlokom od 7. jan. t. k. strogi predpis, ki mora šolsko obiskovanje dovesti do največje popolnosti, ako se le da tako izpeljati, kakor se želi, kar pa mi dvomimo. Ne zavidamo pa ne koroških učiteljev in šolskih gosposk, katerim provzročuje omenjeni predpis neznano dela in truda. —

(Hervatske knjige za slovenske šole.) Hervatskemu „Šolskemu prijatelju“ se piše iz Istre: „Slovensko narodno učiteljstvo namjerala, da predloži jurve ove godine c. kr. vladi, neka bi ona dovozljela v slovenskih pučkih učionah porabu čitanka, koje se rabi po hervatskih pučkih učionah. Sve to s toga, jer dotične čitanke u slovenskom jeziku nevaljaju ništa ni gledé oblika niti zadovoljavaju propisu novih naučnih naerta.“ Iz te moke bode težko kruha, če tudi bi bilo želiti, osobito v Istri.

(Za šolske matrike) je štajerski deželni šolski svet nove obrazce ali formulare predpisal; dobé se v „društveni tiskarni v Gradci.“

(Zahvala.) Slavni „Hervatski pedagogični književni zbor“ je nam poklonil vse (6) knjige, katere je doselej svojim stroškom izdal, za kar se mu priserčno zahvaljuje. Odbor „Učiteljskega društva za slov. Štajer.“

Razpisi učiteljskih služeb po Slovenskem.

Na Štajerskem: Učiteljska služba v Štopercyah (Irazr. šola, okraj ptujski) s 550 gld. in stan. do 15. aprila 1876 na kr. š. svet.

Premembe pri učiteljstvu po Slovenskem.

Na Štajerskem: G. Dayorin Terstenjak, učitelj v Monšbergu (prej v Št. Andražu.) G. Anton Štupca, učitelj v Štopercyah, je umrl.

*) Prošnji „Lehrerbunda“ se tudi ni ustreglo.

Podpisani naznanja sosednim šolam, da ima na prodaj
bukvice za narodne šole.

Matija Kavčič,

1—2

trgovec v Št. Jurji na juž. železnici
pri Celji.

Winikarjeve pisanke,

ki se zdaj po slovenskem v obče upeljujejo, se dobé sè
slovenskim in nemškim napisom pri

Fr. Kartinu,

2—2

trgovcu v Št. Jurji na juž. železnici
pri Celji.

1—2 **Podučiteljska služba**

na četverorazredni ljudske šoli v Št. Jurji poleg južne železnice
z dohodki III. razreda, prostim mebliranim stanovanjem i kurjavo
se razpisuje.

Prositelji zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru
i pisavi imajo svoje dostojno dokumentirane prošnje potem pred-
stavljene šolske gospodske najdalje do konca meseca aprila 1876
vposlati krajnemu šolskemu svetovalstvu v Št. Jurji poleg južne
železnice.

Okrajni šolski svet Celjski, dnè 2. februarja 1875.

Predsednik: **Haas** l. r.

Služba podučitelja oziroma podučiteljice

na četverorazredni šoli v Šmarji poleg Jelševca z dohodki III. raz-
reda i prostim stanovanjem, (proviz. z 50 for. poboljšeka) se
razpisuje. Prošnje se imajo do 15. aprila 1876 oposlati krajnemu
šolskemu svetu v Šmarji. (St. Marein bei Erlachstein.)

Okrajni šolki svet Šmarski, dne 1. sušca 1876.

2—2

Pervosednik: **Haas** l. r.

Služba učiteljice ženskih del

na narodnej šoli na Vranskem se razpisuje z letno plačo 220
forintov.

Prošnje se imajo do 15. aprila t. l. krajnemu šolskemu
svetu na Vranskem vposlati.

Okrajni šolski svet Vranski, dne 10. februarja 1876.

1—2

Prvosednik: **Haas** l. r.

Lastništvo „Učiteljsko društvo za slov. Štajer.“

Za uredn. odgovoren Drag. Lorenc. — J. M. Pajk-ova tiskarna v Mariboru.